

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-09-000 025
Бања Лука, 18.6.2009. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија мр Вељко Икановић, као предсједник вијећа, те судије Војислав Димитријевић и Слободан Милашиновић, као чланови вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптужених З. Т. и З. П. због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, одлучујући о жалбама окружног тужиоца из Требиња и бранилаца оптуженог З. П., које су изјављене против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-К-08-000 003 од 4.11.2008. године, у сједници вијећа одражаној дана 18.6.2009. године, на чијем су јавном дијелу били присутни замјеник главног републичког тужиоца Бранка Милошевић, оптужени З. Т. и З. П., бранилац З. П., Б. Ч. адвокат из С., а у одсутности уредно позваног браниоца оптуженог З. Т., адвоката Р. Г. из Ф., донио је

ПРЕСУДУ

Жалба окружног тужиоца из Требиња и жалбе бранилаца оптуженог З. П. се као неосноване одбијају и потврђује се пресуда Окружног суда у Требињу број 015-0-К-08-000 003 од 4.11.2008. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-К-08-000 003 од 4.11.2008. године (у даљем тексту побијана пресуда) оптужени З. Т. је на основу члана 290. став 1. тачка в) Закона о кривичном поступку ("Службени гласник Републике Српске" број: 50/03, 111/04, 115/04, 29/07, 68/07 и 119/08) ослобођен од оптужбе, а оптужени З. П. оглашени је кривим, да је починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона СФРЈ ("Службени лист СФРЈ" 44/76, 36/77, 56/77, 34/84, 37/84, 74/87, 57/89, и 3/90 и "Службени гласник Републике Српске" број: 12/93, 19/93, 26/93, 14/94 и 3/96), на начин чињенично поближе описан том пресудом. Оптужени З. П. побијаном пресудом је осуђен на казну затвора у трајању од 5 (пет) година. На основу одредбе члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку оптужени З. П. је ослобођен обавезе да сноси трошкове кривичног поступка, док на основу одредбе члана 100. став 1. истог законског прописа трошкови поступка који се односе на З. Т. падају на терет буџетских средстава суда. На основу одредбе члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку оштећени М. К., Р. К. и З. К. са имовинско правним захтјевом су упућени на парнични поступак.

Против побијане пресуде жалбу су изјавили окружни тужилац из Требиња и браниоци оптуженог З. П., адвокат М.-В. Р. из Ф. и адвокат Б. Ч. из С..

Окружни тужилац из Требиња жалбу је изјавио због одлуке о казни у односу на оптуженог З. П., те због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у односу на оптуженог З. Т.. Жалбом се предлаже да се побијана пресуда у односу на З. П. преиначи на начин да истом буде изречена строжија казна, а да у односу на оптуженог З. Т. у смислу члана 321. став 1. тачка б) Закона о кривичном поступку буде укинута и да се одреди одржавање претреса пред овим судом.

Бранилац оптуженог З. П., адвокат М.-В. Р. из Ф., жалбу је изјавио (у даљем тексту: жалба адвоката Р.) због битних повреда одредба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног закона и одлуке о казни, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени З. П. ослободи од оптужбе или да се иста укине и да се одреди одржавање претреса, или да се иста преиначи у погледу кривичне санкције и да се овом оптуженом изрекне блажа казна од изречене.

Бранилац оптуженог З. П., адвокат Б. Ч. из С., жалбу (у даљем тексту: жалба адвоката Ч.) је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда укине и да се одреди одржавање претреса, након чега да се донесе ослобађајућа пресуда.

Бранилац оптуженог З. Т. адвокат Р. Г. из Ф., поднио је одговор на жалбу окружног тужиоца из Ф., предлажући да се иста одбије као неоснована.

На сједници вијећа замјеник републичког тужиоца изложила је жалбу окружног тужиоца из Требиња, остајући код исте, а уједно је преложила да се жалбе бранилаца оптуженог З. П. одбију као неосноване.

Бранилац оптуженог З. П. адвокат Б. Ч. из С., изложио је своју жалбу, код које је остао, те уједно изјавио да остаје и код жалбе коју је изјавио ранији бранилац, М.-В. Р. адвокат из Ф., те је предложио да се жалба окружног тужиоца из Требиња одбије као неоснована. Оптужени З. П. сагласио се је са својим браниоцем.

Оптужени З. Т. изјавио је да подржава одговор на жалбу који је поднио његов бранилац.

Испитујући побијану пресуду у оном дијелу који се жалбама побија, а у смислу одредбе члана 312. Закона о кривичном поступку, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Тврдња изнесена у жалби адвоката Р. да је изреком побијане пресуде повријеђен објективни идентитет оптужбе се не може прихватити. Првостепени суд је извршио нужан захват у чињеничном опису дјела, након што је од оптужбе ослобођен оптужени З. Т.. По оцјени овога суда тиме што је у осуђујућем дијелу пресуде испуштено име оптуженог који је ослобођен од оптужбе, нема за последицу да се самим тим ове радње стављају на терет оптуженом З. П.. Овакав став произилази из датих разлога, јер нема ни говора о томе да се оптужени З. П. терети за оно што је стављано на терет ослобођеном З. Т.. Осим тога и изречена

казна овоме оптуженом одржава његову улогу у читавом догађају, а тиме на посредан начин указује на неоснованост поменутог жалбеног приговора.

Радње сва три лица која су учествовала као саизвршиоци у извршењу дјела у мјери у којој је то било могуће су и индивидуализиране. Захтјев који поставља жалба браниоца Р. за још детаљнијим прецизирањем радњи сваког појединог саизвршиоца, нити је потребна, а нити је могућа. Из описане радње, а и проведених доказа, не произилази да је било чија радња од тројице извршилаца била изван умишљаја друге двојице. Стога, жалба адвоката Р. правилно примјећује да саизвршиоци, сваки одговара у оквиру свога умишљаја. Међутим, ова жалба губи из вида, да умишљај сваког од саизвршилаца је идентичан, односно њиме су обухваћене како властите радње, тако и радње друге двојице саизвршилаца. Код оваквог стања ствари, губи на значају коју од радњи је предузео који од саизвршилаца, а што чини предметни жалбени приговор неоснованим. Овдје ваља посебно истаћи да саизвршилаштво као облик саучесништва, не представља прост збир радњи саизвршилаца, него је ријеч о једној цјелини у којој свако одговара за дјело као цјелину, а не само за своје радње. Изузетак би био одступање појединог од саизвршилаца од јединственог умишљаја, а што овдје није случај. Код оваквог стања ствари не може се прихватити тврдња жалбе браниоца Р. да је у конкретном случају оптужба прекорачена, тако да нема основа тврдња о почињеној повреди одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка и) Закона о кривичном поступку.

Приговори изнесени у жалби адвоката Ч. у погледу битних повреда одредаба кривичног поступка у доброј су мјери уопштени и нејасни. Тако није јасно у чему ова жалба види повреду одредбе члана 280. Закона о кривичном поступку (непосредно извођење доказа). Надаље, првостепени суд у изреци побијане пресуде на потпуно недвосмислен начин указује на начин повреде одредбе члана 3. став 1. тачка а) IV Женевске Конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године (у даљем тексту: Женевска конвенција), а која се огледа у нападу на поједина цивилна лица са посљедицом смрти.

Иста жалба без основа и ваљаног образложења указује на наводну повреду одредбе члана 13. Закона о кривичном поступку о праву на суђење без одлагања, те члана 25. истог законског прописа о мјесној надлежности. По оцјени овога суда, иста жалба није показала у чему види повреду одредбе члана 43. Закона о кривичном поступку, обзиром да је тужилац у овоме предмету поступао у цјелости у складу са својим законом прописаним обавезама. Исти значај имају и наводне повреде члана 46, 55, 58, 60, 145, 147, 149, 150, 156, 157, 217, 218, 219, 250, 268 и 280. Закона о кривичном поступку. Наиме жалбом се не образлаже у чему се то види повреда поменутих законских одредби, осим голе тврдње да је до ових повреда дошло. С друге стране изостало је утврђивање везе између наводних повреда поступка и њиховог утицаја на законито и правилно доношење пресуде, а што је било обавезно у смислу одредбе члана 303. став 2. Закона о кривичном поступку.

Одговори на чињенична питања постављена у жалби адвоката Ч. као што је питање учешћа оптуженог П. у предметном догађају и вредновање проведених доказа, налазе се у разлозима побијане пресуде, тако да на овом мјесту није

потребно изнесено понављати. Тако навод изнесен у жалби адвоката Ч. „зашто оптужница неаргументовано наводи оно што стоји у њој“, није могуће даље коментарисати, осим да тај приговор болује од онога што се приписује побијаној пресуди, односно од одсуства разлога, па је стога и неразумљив.

На нивоу необразложене тврдње је остао и навод у жалби адвоката Ч. о томе да је од оптуженог изнуђена изјава, а самим тим без основа је и навод о постојању доказа прибављених повредама људских права и слобода прописаних уставом и међународним уговорима које је БиХ ратификовала.

Овај суд не дјели безразложну критику жалбе адвоката Ч. у погледу адекватности одбране коју је З. П. имао у току првостепеног поступка. Ове тврдње немају никакво упориште па их је немогуће и коментарисати.

Питање шта је на себи имао оптужени З. П. критичне прилике, код чињенице, коју ни овај оптужени не спори да је био присутан, а спорне су његове радње, је у цијелости депласиран.

Опширно излагање садржано у жалби адвоката Ч. о принципу законитости, принципу невиности у вези са правом на правично суђење из члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, правно неваљаним доказима, право на суђење без одлагања, принципу истине свој заједнички именилац имају у осправању оцјене суда у погледу исказа свједока З. К.. Међутим, оцјени исказа овога свједока првостепени суд је са правом дао много простора, те дао увјерљиве разлоге који су га одредили да овом свједоку поклони вјеру, које разлоге, као ваљано образложење, прихвата и овај суд. У том правцу и жалба адвоката Ч. не даје ваљане разлоге који би могли довести у питање дату оцјену исказа свједока З. К..

Првостепени суд не прихвата исказ свједока З. К. некритички, напротив доводи га у везу са другим provedеним доказима. Резултат овакве оцјене је и ослобађање од оптужбе оптуженог З. Т., а што је последица правилне примјене претпоставке невиности и принципа *in dubio pro reo* гео садржаних у одредбама члана 3. Закона о кривичном поступку. Супротне тврдње жалбе тужиоца не уважавају овакав, исправан, приступ првостепеног суда. Ова жалба и даље инсистира на томе да је свједок З. К. са сигурношћу изјавила да је поред З. П., учесник спорног догађаја био и оптужени З. Т.. Међутим без обзира на овакво вјеровање свједока, чија искреност није ни на који начин доведена у питање, доказна вриједност овог свједочења у погледу идентитета оптуженог З. Т. је озбиљно доведена у питање. Прије свега низ свједока потврђује да је овај оптужени у дато вријеме био на другом мјесту, везујући његове активности за други догађај. Чињеница да многи од саслушаних свједока имају родбинске, или пријатељске везе са оптуженим З. Т., на супрот тврдњи жалбе тужиоца, сама за себе не може дисквалификовати ове свједоке који под пријетњом кривичног гоњења и под заклетвом дају своја свједочења. Са друге стране свједок З. К. није у могућности да идентификује оптуженог и његовог касније погинулог брата на презентованим фотографијама. Ова демонстрација коју је извела одбрана оптуженог З. Т. је тим увјерљивија обзиром, а да су приложени документи ових лица, са овјереним фотографијама, издатим од стране државних органа.

Међутим из чињенице да првостепени суд дјелимично неприхвата исказ свједока-оштећене З. К. у погледу идентитета З. Т., односно што прихвата у цијелости остали дио овога свједочење (сам ток догађаја, учешће З. П., облик учешћа друга два лица), све изјављене жалбе извлаче погрешан закључак. Наиме, према жалби тужиоца, исказ овога свједока је требао бити прихваћен у цијелости, дакле и у погледу идентитета извршиоца којег је овај свједок означио као З. Т.. Са друге стране жалбе бранилаца оптуженог З. П. стоје на становишту да је овом свједочењу, због уоченог недостатка требало у цијелости ускратити вјеру. Оба ова приступа су по оцјени овога суда неисправна. Свједочење, као доказно средство путем којег суд дознаје садржај памћења о одређеном животном догађају лица које о истом има непосредна или посредна сазнања, састоји се од низа исказа који не морају нужно бити сви тачни или нетачни, како се то погрешно жалбама покушава приказати. Наиме, сваки од исказа појединачно, као и свједочење у цјелини, мора бити предмет оцјене. Стога чињеница да се одређеном свједочењу као цјелини поклања вјера, нипошто не представља претпоставку да су сви дати искази тачни. И обрнуто, један нетачан исказ нема за последицу да цјелом свједочењу, односно осталим датим исказима унутар свједочења, треба ускратити вјеру, односно доказну вриједност. Стога овај суд поменуте приговоре обје стране у погледу правилности утврђеног чињеничног стања у овој кривичној ствари сматара неоснованим.

Овај суд налази да нису основани жалбени приговори који су изнесени у жалбама, засновани на тврдњи о неадекватности изречене казне затвора оптуженом З. П. за почињено кривично дјело, јер је првостепени суд правилно утврдио и вредновао све околности од значаја за одмјеравање казне. Изречена казна затвора оптуженом З. П. у трајању од 5 (пет) година, представља потребну мјеру казне у циљу остварења сврхе кажњавања како у погледу превентивног дјеловања према другима да не чине кривична дјела тако и у погледу васпитног утицаја на оптуженог да убудуће не чини кривична дјела. Приликом одмјеравања казне првостепени суд је исправно узео у обзир, те дао одговарајући значај степену кривичне одговорности оптуженог, начину извршења дјела, старосној доби и његовом ранијем животу, а и понашању након извршеног кривичног дјела.

Из изнијетих разлога жалбе окружног тужиоца из Требиња и бранилаца оптуженог З. П. је ваљало као неосноване одбити и првостепену пресуду потврдити на основу овлашћења прописаног одредбом члана 319. Закона о кривичном поступку.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
мр Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић